

INVESTERINGAR FÖR FRAMTIDEN

Foto: Mattias Vepsä

Socialdemokraternas förslag till drift- och investeringsbudget för 2014, ramar för 2015-2016

Värmdö
Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Sammanfattning i punktform	5
Viktiga reformer (driftbudget).....	5
Viktiga investeringar.....	5
Budgeten i siffror.....	7
Driftbudget 2014 (exkl produktionen).....	7
Investeringsbudget (fastigheter)	8
Utgångspunkter.....	9
Budgetprocessen i Värmdö kommun.....	9
Koalitionens budgetförslag	9
Budgetförslag per nämnd.....	10
Kommungemensamt	10
Kommunfullmäktige	12
Överförmyndarnämnden.....	12
Kommunstyrelsen.....	13
Utbildning och lärande.....	16
Kultur- och fritidsnämnden.....	20
Socialnämnden.....	22
Äldre och personer med funktionsnedsättning	24
Bygg-, miljö- och hälsoskydds-nämnden.....	25
Samhällsplaneringsnämnden	27

Sammanfattning

Värmdö kommun står inför stora utmaningar. Efter sju år med Värmdömoderaterna tillsammans med olika koalitionspartier vid makten, har vårt samhälles viktigaste funktioner – skola, omsorg och bostadsbyggande – nedmonterats i raskt takt.

I skolan lägger vi grunden för att förverkliga våra drömmar och forma vår framtid. Skolan ska ge eleven möjlighet att som individ möta ett allt mer komplext yrkesliv. Den ska ge möjlighet för alla att nå kunskapsmålen utifrån sina förutsättningar.

Vi vill höja våra elevers kunskapsresultat. Vi vill att fler elever blir behöriga till gymnasiet, går klart sina gymnasiestudier och att fler väljer Värmdös skolor. Vi behöver fler lärare per elev, fler utbildade förskolelärare och fler behöriga lärare. Vi vill att fler vuxenstuderande ska kunna utbilda sig på hemmaplan.

Vi har idéerna och strategierna för att lyfta Värmdös skolor. Men det är en lång och hård resa, utan genvägar. Den kommer att kräva pengar mycket pengar, under många år framöver.

Därför avsätter vi alla tillgängliga budgetmedel för skolan. Andra satsningar får vänta eller stryka på foten. Framgången för Värmdös elever är vårt huvudmål.

Vi socialdemokrater har genom nytänkande och hårda prioriteringar, skapat ett reformutrymme enbart för skolans område på 45 miljoner kronor.

Om riksdagen i december beslutar om ett nytt skatteutjämningsystem på 15-25 miljoner kronor per år (2014-2016), kommer dessa att primärt gå till skolan. Vi kan inte använda pengarna i budgeten innan vi vet att vi får dem.

Vi socialdemokrater föreslår därför:

- Höjd skolpeng - utöver den årliga uppräknningen på 7 miljoner kronor, 5,5 miljoner kronor.
- Differentierad skolpeng för att ge bättre förutsättningar för skolor med hög andel barn vars föräldrar har låg utbildningsnivå, 8 miljoner kronor.
- Höjd lärarbehörighet, höjd lärar- och ledarkompetens samt Pedagog Värmdö, 11,8 miljoner kronor fördelat på två år.
- Lästudio på schemalagd skoltid, 5,6 miljoner kronor.
- IT i skolan, 9 miljoner kronor.
- Ökat stöd till barn utan diagnos och elever på gymnasiet, 2,65 miljoner kronor.
- Vuxenutbildning, Internationalisering, högskoleetableringar, träffsäkrare gymnasieval, kvalitetssäkringsprocesser 3,1 miljoner kronor.

Sedan 2006, under de två senaste mandatperioderna med Värmdömoderaterna i förarsätet, har det byggts fem (5!) hyreslägenheter. Bostadskön har mer än fördubblats och är nu på över

5 000 personer. Vi vill se en handlingsplan med kraftfulla och konkreta åtgärder för fler hyresbostäder.

Vi ser positivt på ett "upplevelsecenter" i gamla hushållsporslinsfabriken i hamnen. Vi bedömer att ett ändamålsenligt upplevelsecentrum kan byggas till en väsentligt lägre kostnad än den föreslagna.

Vi vill verkställa det gamla beslutet från Kommunfullmäktige att bygga en stor lekplats i Gustavsberg. Dessutom tillför vi ytterligare 10 miljoner kronor för att bygga ytterligare temalekplatser på andra platser i kommunen.

Vi vill att kommunen utarbetar en framtidsinriktad "Affärsplan Värmdö". Det finns ett starkt behov av att förbättra för näringslivets villkor på Värmdö. En viktig ingrediens är utbyggnaden av höghastighetsnät för internetuppkoppling. Vi vill bygga kluster för ekologiskt inriktad företagsamhet inom Ekobackens företagsområde.

Som förtroendevalda och högst ansvariga för hur medborgarnas skattepengar används, ser vi som vår viktigaste uppgift att ta fullt ansvar för detta uppdrag. Vi menar att vårt ansvar även sträcker sig till Värmdöbornas möjlighet till livskvalitet och rätt till ett värdigt liv.

Vi föreslår oförändrad skattesats under 2014, 20,08 kr. Socialdemokraterna anser att det är ekonomiskt oansvarigt att fastställa en sänkning av skattesatsen som finansieras med statliga medel som inte är beslutade.

Vi socialdemokrater vill slopa den dubbla nämndstrukturen inom skol- och äldreområdet. Vi tror att det finns goda möjligheter att organisera förvaltningen effektivare än i dag. Här vill vi frigöra 10 miljoner kronor till utökade personalresurser i verksamheterna, främst skolan.

Vi vill införa två arvoderade, förtroendevalda, oberoende äldreombud som ska hjälpa och lotsa äldre och deras anhöriga i sina kontakter med kommunen.

Vi vill öka insatserna mot barnfattigdom med 600 000 kronor.

Sammanfattning i punktform

Viktiga reformer (driftbudget)

- Socialdemokraterna prioriterar **skolan före ofinansierade skattesänkningar**.
- Inom skolans och förskolans område föreslår vi att anslagen till **Finansieringsnämnden för utbildning** höjs med drygt 35 mkr i förhållande till koalitionen förslag. Vi föreslår att såväl den **generella skolpengen** som den föreslagna **differentierade skolpengen** höjs. Vi genomför också en tillfällig satsning på 5 mkr görs så att personal på förskolor, grundskolor och gymnasieskolor personal får möjlighet till **behörighetsgivande studier**. Dessutom föreslår vi i ett pilotprojekt som omfattar 5,6 mkr för obligatoriska extrastudier (studio/läxhjälp) för de elever som behöver det.
- Vi föreslår att **Gustavsbergs Porslinsmuseum avbolagiseras** och att driften återigen tas över Kultur- och fritidsnämnden.
- Inom Socialnämndens område föreslår vi förstärkta **insatser mot barnfattigdom** på 0,6 mkr.
- Vi föreslår att **ungdomsparlamentet** tillförs 0,25 mkr. Vi vill också att kommunen utarbetar en **affärsplan för Värmdö** i syfte att underlätta för mindre företag att starta och driva företag. För detta ändamål anslås inledningsvis 0,2 mkr.

Viktiga investeringar

- **Investeringarna uppgår 2014 till 224 mkr**, att jämföra med 272 mkr i koalitionen budget.
- Vi socialdemokrater bedömer att syftet med det föreslagna **upplevelsecentrumet** kan uppnås mer kostnadseffektivt genom en inte lika omfattande investeringsbudget, särskilt mot bakgrund av kommunens höga skuldsättning och investeringsbehoven inom skolans område. Därför anslår vi en investeringsbudget på 95 mkr för byggandet av ett **Allaktivitetshus**.
- Värmdö kommuns skolor har de senaste åren haft sjunkande kunskapsresultat och Socialdemokraterna föreslår därför omfattande investeringar i skolan. I stället för att lägga alltför stora medel på ett påkostat Upplevelsecentrum vill vi frigöra resurser i väntan på att utreda möjligheten för **en ny, modern högstadieskola** i Gustavsberg.
- I avvaktan på genomförandet av en förstudie blir renoveringen av skolan på **Kvarnberget** mindre omfattande. Vår bedömning är att den investering vi föreslår för Kvarnberget kommer är fullt tillräcklig så att skolan kan drivas i nuvarande storlek under de närmaste fem-sju åren.

- Vi föreslår att en fullskalig förskola i **Charlottendal** byggs - och att den byggs före den förskola som planeras i fabriksområdet.
- Vi vill verkställa det gamla beslutet från Kommunfullmäktige att bygga en stor **lekplats i Gustavsberg**. Dessutom tillför vi medel för att bygga ytterligare temalekplatser på andra platser i kommunen. För dessa avsätts 10 mkr.
- Vi föreslår att investeringen för byggandet av **särskilt boende i Brunn** tidigare läggs till 2014.
- En stor satsning på alla elevers rätt till **IT i skolan**. Inledningsvis satsar vi 4 mkr för att undersöka teknisk nivå i skolorna samt kompetens och behov hos lärarna.
- Satsningar på en **positiv lärmiljö** för eleverna. Till en början investerar vi 10 mkr på att rusta upp skolgårdar och förskolegårdar.
- För att ytterligare frigöra resurser för framtidsorienterade investeringar och för att minska risken för en större ränterisk för kommunen föreslår Socialdemokraterna att kommunen **säljer räddningsstationen**.
- Kommunens **samlade upplåning** under åren 2014-2016 kommer med Socialdemokraternas förslag att ligga på en betydligt lägre nivå jämfört med koalitionsbudget, vilket frigör resurser för byggandet av en helt ny högstadieskola i Gustavsberg samtidigt som låneskulden och därmed räntekostnaderna kan hållas på en lägre nivå.

Budgeten i siffror

Driftbudget 2014 (exkl produktionen)

	KF 2013	Kommundirektör 2014	Koalition 2014	S 2014	varav engångs	Skillnad mellan koalition och S
Resultatbudget (mnkr)						
Kommunfullmäktige mm.	-8,00	-7,20	-7,50	-7,80		-0,10
Överförmyndarnämnden	-2,10	-2,80	-2,80	-2,80		0,00
Kommunstyrelsen	-98,10	-98,80	-102,30	-101,80		0,70
Kommunstyrelsen / Fastighetsutskottet	-20,00	-20,00	-20,00	-20,00		0,00
Finansieringsnämnd för utbildning	-1 013,80	-1 046,30	-1 055,90	-1 091,45	-26,00	-35,55
Kultur och fritidsnämnden	-98,60	-109,30	-100,60	-104,15		-3,55
Socialnämnd	-262,30	-277,70	-278,80	-279,40		-0,60
Finansieringsnämnd för äldreomsorg	-207,70	-220,10	-220,10	-220,80		-0,50
Bygg, miljö och hälsoskyddsnämnd	-8,50	-8,70	-7,90	-7,90		0,00
Samhällsplaneringsnämnd, skattefin.	-48,70	-51,40	-51,40	-51,40		0,00
Nämndernas nettokostnader	-1 759,50	-1 838,10	-1 847,10	-1 886,70	-26,00	-39,60
Pensionsutbetalningar, premier, mm	-23,50	-24,50	-24,50	-24,50		
Pensionsskuldförändring	-7,80	-7,00	-7,00	-7,00		
Löneskatt mm	-7,60	-6,50	-6,50	-6,50		
Fastighetskatt mm	-0,30	-1,00	-1,00	-1,00		
Intern ränta	50,10	45,00	45,00	45,00		
Riskpremie fastigheter	20,00	18,80	18,80	18,80		
Övriga intäkter	2,00	1,00	1,00	1,00		
Statsbidrag maxtaxa och kvalitetsbidrag	21,10	20,30	20,30	20,30		
Infrastrukturstöd skärgård	-6,20	-6,40	-6,40	-6,40		
Framtidens Gustavsberg	0,00	-1,50	-1,50	-1,50		
Driftbidrag Porslinsmuseet	-2,60	-2,60	-3,10	0,00		3,10
Driftbidrag Gustavsbergsbadet	-11,40	-10,80	-9,80	-9,80		0,00
Centralt avsatt utrymme, volymer	-13,00	-13,00	-13,00	-13,00		
Centralt avsatt utrymme, konjunktur	-10,70	-13,00	-13,00	-13,00		
Centralt avsatt utrymme, löner 2013	-31,80	0,00	0,00	0,00		
<i>Effektivisering av administration och nämndstruktur</i>				10,00		10,00
Verksamhetens nettokostnader	-1 781,00	-1 839,50	-1 848,00	-1 874,50		
Kommunalskatt	1 704,90	1 779,70	1 764,70	1 764,70		
Summa skatteintäkter	1 704,90	1 779,70	1 764,70	1 764,70		
Inkomstutjämningsbidrag	44,40	23,80	23,80	23,80		
Kostnadsutjämningsbidrag	58,70	69,70	84,70	84,70		
Kostnadsutjämningsbidrag, eftersläpning	1,50	0,00	0,00	0,00		
Regleringsposten	9,50	7,70	7,70	7,70		
Kommunal fastighetsavgift	78,10	84,40	84,40	84,40		
LSS-utjämnningen	-30,60	-35,30	-35,30	-35,30		
Summa utjämnningssystemet	159,60	150,30	165,30	165,30		
Finansiella intäkter	6,50	6,50	6,50	6,50		
Finansiella kostnader	-50,00	-48,00	-48,00	-48,00		
Summa finansnetto	-43,50	-41,50	-41,50	-41,50		
<i>Återbetalning av AFA-medel hösten 2013</i>				26,00		26,00
Årets resultat exkl VA och RH		49,00	40,50	40,00		-0,50

Investeringsbudget (fastigheter)

	<i>Budget 2013</i>	<i>S 2014</i>	<i>S 2015</i>	<i>S 2016</i>	<i>S 2014- 2016</i>
Verksamhetslokaler					
Reinvesteringar fastigheter Ksfu	50 000	10 000	10 000	10 000	80 000
Ombyggnad Kvarnbergsskolan		20 000			20 000
Ny gruppbostad			12 500		12 500
Särskilt boende Brunn		85 000			85 000
Energiåtgärder	8 000	10 000	10 000		28 000
Ekedalsskolan		2 000	50 000		52 000
Förskola Fabriksstaden				35 000	35 000
Förskola Charlottendal		35 000			35 000
Porslinsfabriken - ett Allaktivitetshus		40 000	55 000		95 000
Förstudie högstadieskola i Gustavsberg		2 000			2 000
Upprustning av skolgårdar och förskolegårdar		5 000	5 000		10 000
IT i skolan		4 000			4 000
Temalekplatser		10 000			10 000
Cykelparkeringar		1 000			1 000
TOTALT FASTIGHET SINVESTERINGAR	58 000	224 000	142 500	45 000	469 500
Fastighetsförsäljningar					
Räddningsstation		-38 000			-38 000
NETTO FASTIGHET SINVESTERINGAR	58 000	186 000	142 500	45 000	431 500

Utgångspunkter

Budgetprocessen i Värmdö kommun

Vi kan konstatera att budgetprocessen i Värmdö även i år lider av ett demokratiskt underskott. Facknämnderna har liksom förra året fått kommundirektörens förslag till budget på remiss för yttrande. Tyvärr valde den styrande koalitionen med Värmdömoderaterna i spetsen att låta samtliga nämnder att enbart tacka för informationen utan att behandla själva budgetförslaget. Nämnderna har alltså inte fått uppdraget att analysera vilka konsekvenser budgetförslaget har för nämndens verksamhet. Nämndernas roll som granskare och beredningsorgan för kommunfullmäktige har därmed satts ur spel i den beslutsprocess som är avgörande för all verksamhet - budgetprocessen.

Socialdemokraterna kalkylerar i denna budget med de pensionsmedel (AFA-medel) som preliminärt kommer att återbetalas till Värmdö under 2013. Det rör sig om återbetalning av pensionspremier från 2005 och 2006 som enligt en principöverenskommelse är tänkta att utbetalas under 2013. Vi socialdemokrater anser att dessa medel på något sätt ska återföras till verksamheten genom riktade engångsinsatser istället för att gå till kommunens bokslut.

Koalitionens budgetförslag

I koalitionen budgetförslag som bygger på kommundirektörens förslag saknas det liksom tidigare år en balansräkning eller annan uppställning där det tydligt framgår vilka satsningar eller investeringar som görs med lånefinansiering respektive verksamhetskostnader.

I koalitionen förslag till budget finns liksom tidigare år en avsaknad av målstyrning i den övergripande budgeten som innehåller övergripande mål som också är möjliga att följa inom olika politikområden. I nämndernas detaljbudget finns sådan målstyrning även om det finns en del brister i möjligheten att följa upp uppsatta mål, men inte i den övergripande budgeten som beslutas av kommunfullmäktige under hösten.

Vi socialdemokrater anser att det är dags att göra budgetprocessen mer inkluderande, mer transparent och mer målstyrd. Ett sådant arbete bör inledas i samverkan med förvaltningen inför nästa budgetår.

Gustavsberg den 10 september 2013

Den socialdemokratiska fullmäktigegruppen

Budgetförslag per nämnd

Inför Kommunfullmäktiges sammanträde den 2 oktober 2013 lämnar den socialdemokratiska gruppen följande förslag.

Kommungemensamt

Koalitionen föreslår en sänkning av skattesatsen och finansierar den sänkningen med medel som inte är beslutade. För att finansieringen ska bli verklighet krävs såväl beslut av regeringen som av riksdagen i frågan om ett förändrat skatteutjämningsystem. Så här skriver Sveriges Kommuner och Landsting:

“Kommunernas planeringsförutsättningar inför utjämningsåret 2014 avseende utfall i utjämningsystemet är därför mindre stabila än på mycket länge.”¹

Socialdemokraterna anser att det är ekonomiskt oansvarigt att fastställa en sänkning av skattesatsen som finansieras med medel om inte är beslutade och som bygger på så otydliga planeringsförutsättningar.

Skulle regering och riksdag fatta beslut om förändringar i utjämningsystemet kommer Socialdemokraterna att i en tilläggsbudget under våren 2014 föreslå att de nya medlen primärt tillfaller Finansieringsnämnden för utbildning. Medlem kommer då att läggas in i skolpengen men öronmärkas för fler anställda i förskola och skola.

Värmdö har under en längre tid haft en hög skattesats samtidigt som kommunen på område efter område brister i service gentemot sina uppdragsgivare, skattebetalarna. Innan några skattesänkningar övervägs vill vi försäkra oss om att kvaliteten i kommunens service - särskilt på skolans område - kan höjas igen.

I en jämförelse med andra kommuner i Stockholms län blir det också tydligt att Värmdö har en hög andel kommunal personal som har administrativa uppgifter. Även om det har gjorts en del för att effektivisera förvaltningen återstår mycket att göra. Vi socialdemokrater vill slopa den dubbla nämndstrukturen inom skol- och äldreområdet. Vi tror också att det finns goda möjligheter att organisera förvaltningen så att beslut, ansvar och administration ligger på en betydligt effektivare nivå än idag. I ett första steg vill vi effektivisera förvaltningen så 10 miljoner kronor frigörs för personalresurser i verksamheten.

Förslag:

1. Fastställa den kommunala skattesatsen för 2013 till 20,08 kr, dvs. oförändrad skattesats.
2. Uppdra till Kommunstyrelsen att under våren 2014 redovisa tidigare uppdrag avseende att fler personer som stadigvarande bor i kommunen, utan att vara skrivna här, ska

---

¹ Källa: http://www.skl.se/BinaryLoader.axd?OwnerID=4d78f1ef-c504-461b-8cf0-af853183a618&OwnerType=0&PropertyName=EmbeddedImg_0cb15695-4169-4cd2-a5c1-994cfa5cded&FileName=13017.pdf&Attachment=False

förmås mantalsskriva sig i kommunen och därmed erlägga kommunalskatt till Värmdö kommun, fullföljs.

3. De AFA-medel (pensionsmedel) som utbetalas till kommunen under fjärde kvartalet 2013 (återbetalning av premier 2005 och 2006) läggs in i budgeten för 2014 för dels engångsvis finansiering av insatser för de kommunala verksamheter som medlen kommer ifrån (främst skolan).
4. Överdäckningen av Farstaviken tidigareläggs till 2014 och att mötesplatsen utrustas med en hotspot för trådlös nätverksuppkoppling för allmänheten.
5. Uppdra till Kommunstyrelsen att, genom Gustavsbergsutskottet och som en del av detaljplanearbetet, planera för och utlysa en arkitektävling för det nya resecentrumet i Gustavsberg, avseende såväl arkitektonisk utformning som konstnärlig utsmyckning.
6. Uppdra till Kommunstyrelsen att, genom Gustavsbergsutskottet, i samverkan med Gustavsbergs Porslinsmuseum och Konsthallen på Hålludden projektera en "kulturstig" för vandringar med audioguide mellan Gustavsbergs hamn och Tjustvik på Hålludden.
7. Avgiften för ferieaktiviteter för barn avskaffas.
8. Avgiften för trygghetslarm för äldre halveras från 346 kr till 173 kronor per månad, samt avskaffas för alla som är över 80 år.
9. Tillsätta en genomgripande utredning avseende kommunens taxor och avgifter, i syfte att klarlägga deras effekter samt uppnå återhållsamhet i kostnadsutvecklingen, i enlighet med den tidigare kriskommissionens förslag år 2002.
10. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utarbeta en plan för att ge alla medarbetare möjlighet till arbete på heltid, och därmed undvika att bidra till deltidsarbetslöshet i kommunen.
11. Uppdra till Kommunstyrelsen, Socialnämnden, Finansieringsnämnden för utbildning och Utbildningsstyrelsen att återuppta det nämndsgemensamma arbetet för barn- och ungdomsfrågor som behöver samordnas.

Kommunfullmäktige

Förstärkt revision

Den kommunala revisionen utför ett viktigt arbete ur såväl medborgarsynpunkt som för att kommunen ska kunna jobba med ständiga förbättringar. Under åren 2002-2006 var det en medveten satsning att årligen öka revisionens resurser, men under senare år har dessa urholkats. Villkoren för Värmdös revisorer är idag också avsevärt sämre än för jämförbara kommuner i vår omvärld. Revisionen är ett viktigt verktyg för värnandet av demokratin. Mot denna bakgrund bör anslaget till den kommunala revisionen förstärkas.

Förslag:

12. Kommunfullmäktiges budget fastställs till netto 7,6 mkr, en höjning med 0,1 mkr.
13. Kommunfullmäktiges budget tillförs 0,1 mkr för en förstärkning av den kommunala revisionen.
14. Sammankalla en fullmäktigeberedning med uppdrag att, utifrån en analys av behoven i äldreomsorgens olika delar, utreda hur äldres möjligheter till boende och kommunens omsorg bör utformas för att möta framtidens behov.
15. Anvisa en samlad reserv om 26 mkr för att kompensera för underbudgetering i första hand av Socialnämnden, ha beredskap för konjunkturförändringar samt finansiera kommande volymförändringar.

Överförmyndarnämnden

Förslag:

16. Överförmyndarnämnden ges i uppdrag att säkerställa att handläggningen sker effektivt och på ett sådant sätt att rättssäkerheten kan garanteras.

Kommunstyrelsen

Fler hyresbostäder

Ett av de största hoten mot Stockholmsregionens utveckling är bristen på hyresbostäder. I Värmdö är detta problem särskilt tydligt. Sedan 2006, under de två senaste mandatperioderna med Värmdömoderaterna i förarsätet, har det endast byggts fem hyreslägenheter i Sandhamn. Det motsvarar inte ens en lägenhet per år. Samtidigt har bostadskön mer än fördubblats sedan valet 2006. Sammantaget står mer än 5 000 personer i kommunens bostadskö. Det behövs fler hyresbostäder i Värmdö. Kommunstyrelsen bör snarast utarbeta en handlingsplan för att få ett bostadsutbud som bättre motsvarar de behov som föreligger i Värmdö, framför allt kraftfulla och konkreta åtgärder för fler hyresbostäder.

Helhetssyn för Gustavsbergs utveckling

Kommunstyrelsen har ett särskilt utpekat ansvar för utvecklingen av Gustavsbergs centrum och har inrättat ett särskilt utskott för ändamålet. Tyvärr har arbetet med de olika detaljplanerna i centrala Gustavsberg dragit ut på tiden. Innan kommunen börjar projektera för ett påkostat upplevelsecentrum bör det finnas en helhetssyn på hur hela Gustavsberg ska utvecklas. Dessutom bör överdäckningen av Farstaviken påskyndas och mötesplatsen utrustas med en så kallad hotspot för allmänt tillgänglig trådlös internetuppkoppling. Som en del i den försenade detaljpanelläggningen, föreslår vi att en arkitekttävling för det nya resecentrumet i Gustavsberg - avseende såväl arkitektonisk utformning som konstnärlig utsmyckning - planeras och utlyses.

Affärsplan för Värmdö

Värmdö har många lokala företag som spelar en stor roll för sysselsättningen och bygdens utveckling. En stor andel av företagen består av hantverkare som "startat eget", och även tjänstesektorn har vuxit betydligt. Men Värmdö behöver ett bättre företagsklimat. I ett stort antal undersökningar och rankningar av företagsklimatet får Värmdö kommun låga betyg. Det är inte acceptabelt. Därför vill vi göra en kraftsamling och stärka samverkan med såväl lokala som nya företag. Därför vill vi utarbeta en "Affärsplan Värmdö" för att fokusera på ett antal framtidsområden. En sådan affärsplan ska även inkludera möjligheten att förse stora delar av kommunen med höghastigetsuppkoppling för internet. Kommunstyrelsen bör också snarast påbörja arbetet med att bygga kluster för ekologiskt inriktad företagsamhet inom Ekobackens företagsområde, omfattande såväl företag som eftergymnasial utbildning och FOU (forskning och utveckling).

Smartare upphandling

I takt med att kommunen upphandlar allt mer varor och tjänster, blir det allt viktigare att följa och styra upp denna verksamhet. Alltför ofta hävdas det i upphandlingar att det bara går att ta hänsyn till bästa pris. Kommunen bör därför vidta åtgärder för att börja använda miljökriterier samt sociala kriterier vid upphandling, i enlighet med EU-kommissionens rekommendationer.

Stärk föreningslivet - utveckla den sociala ekonomin

Värmdös omfattande föreningsliv rymmer många människor i varierande åldrar och med olika bakgrund och intressen. Vi vill ge ideella, kooperativa och andra sammanslutningar utan vinstsyfte, goda förutsättningar att medverka i välfärdens verksamheter utifrån sina unika förutsättningar. Därför bör kommunen påbörja arbetet med en överenskommelse om spelregler mellan kommunen och den sociala ekonomins föreningar och andra sammanslutningar, naturligtvis i nära samverkan med föreningslivet.

En Skärgård som lever året runt

Värmdö ligger i hjärtat av Stockholms skärgård och utgör därmed också en centrumpunkt för regionens skärgårdssamarbete. Alla säger sig vilja ha en levande skärgård, men utvecklingen har under senare år gått åt fel håll. Skolor stängs, affärer läggs ned, bostadsprojekt stannar av och allt mer mark privatiseras. Vi vill vända den negativa utvecklingen och skapa en levande skärgård 365 dagar om året. Det förutsätter tydliga mål för skärgårdspolitiken på flera olika områden och handlingskraft att verkställa tagna beslut som till exempel byggande av hyresbostäder.

Utveckla medborgardialogen

Alltför många medborgare vittnar om problem i sina kontakter med kommunen, ofta svårtillgänglighet och ibland brister i bemötande. Dialogen mellan politiker och medborgare – medborgardialogen – måste stärkas och bygga på ömsesidig respekt.

Förslag:

17. Kommunstyrelsens budget fastställs till netto 121,6 mkr, en minskning med 0,7 mkr
18. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utveckla en affärsplan för Värmdö som bland annat inkluderar en fiberstrategi för näringslivet, bättre service för företagare och ett företagshus i riktning mot Handelshus, enligt modell från företagarförbundet, i syfte att ge fler företag bättre möjlighet att växa.
19. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att påbörja arbetet med att bygga kluster för ekologiskt inriktad företagsamhet inom Ekobackens företagsområde, omfattande såväl företag som eftergymnasial utbildning och FOU.
20. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att snarast och senast den 28 februari 2014 återkomma till Kommunfullmäktige med en handlingsplan för att få ett bostadsutbud som bättre motsvarar de behov som föreligger i Värmdö, framför allt kraftfulla och konkreta åtgärder för fler hyresbostäder.
21. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att vidta åtgärder för att kommunen ska börja använda miljökriterier samt sociala kriterier vid upphandling, i enlighet med EU-kommissionens rekommendationer, samt vid behov återkomma med förslag till Kommunfullmäktige senast i mars 2014.
22. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att senast under första kvartalet 2014 påbörja arbetet med en "överenskommelse om spelregler mellan kommunen och den sociala ekonomins föreningar och andra sammanslutningar". Arbetet ska genomföras i nära samverkan med föreningslivet, med ambitionen att ha ett förslag till överenskommelse klar senast under första halvåret 2015.

23. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att senast i januari 2014 lämna Kommunfullmäktige förslag till satsning på "jobb istället för bidrag", avseende att ge personer som tvingas leva på försörjningsstöd på grund av arbetslöshet möjlighet att i stället erhålla ettårigt kommunalt "plusjobb" – den s.k. Sigtuna-modellen.
24. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att i budget 2015 återkomma med förslag till kommunal strategi för nolltolerans mot långtidsarbetslöshet och ungdomsarbetslöshet.
25. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att med 2 mkr medfinansiera en bredbandssatsning med länsstyrelsen, m fl.

Utbildning och lärande

Värmdö kommun har ett stort ansvar att förse våra medborgare med nödvändiga kunskaper och kompetenser för att förverkliga sina drömmar i framtiden.

Vi vill höja våra elevers kunskapsresultat. Vi vill att fler elever blir behöriga till gymnasiet, går klart sina gymnasiestudier och att fler väljer Värmdös skolor. Vi behöver fler lärare per elev, fler utbildade förskolelärare och fler behöriga lärare. Vi vill att fler vuxenstuderande ska kunna utbilda sig på hemmaplan.

Vi socialdemokrater vill erbjuda en modern, utvecklingsinriktad skola av hög kvalitet. Vi sätter nu skolfrågorna i främsta rummet. Det gör vi med en långsiktig och strategisk satsning med kunskapsutveckling i fokus.

Detta kräver också ett tydligt styrsystem som utgår ifrån verksamheternas behov. Vi vill avskaffa köp- och säljsystemet och de dubbla utbildningsnämnderna. Genom att ha ansvar för lokaler och personal i en och samma nämnd, kommer tydligheten för verksamheterna att öka. Kommunen bör ha en skolchef som samordnar och leder förvaltningen som rymmer förskola, grundskola, gymnasium, särskola och vuxenutbildning.

Totalt satsar vi socialdemokrater 45 miljoner extra till skolan.

Våra reformer för ännu bättre skolor kan sammanfattas i tre viktiga områden:

Mer kunskap!

Det finns i dag mycket forskning kring vad som leder till bra resultat i skolan. Dessa resultat ligger till grund för vår skolpolitik. Allt lärande hos eleven börjar med en bra lärare. Därför lägger vi stort fokus i vår budget på vad lärarna behöver för att lyckas med sitt uppdrag.

Vi höjer skolpengen till förskolor och grundskolor med ett extra anslag, utöver den årliga generella uppräkningsen på två procent. Vi satsar extra pengar på att öka lärarnas behörighet. Vi fortsätter kompetenslyft i matematik (F-9) och inför ett läs- och skrivlyft (förskola-år 3). Vi inrättar Pedagog Värmdö för att som en samlade arena för lärares kompetens-, metod- och pedagogiska utveckling. Vi vill se en lärartäthet som minst ligger i nivå med genomsnittet i Stockholms län.

Alla ska lyckas!

Skolan ska vara en fredad zon. Alla barn, oavsett bakgrund och förutsättningar, ska garanteras de bästa förutsättningarna att utvecklas till sin fulla potential. Alla elever som behöver stöd för att nå kunskapskraven, ska få det tidigt. Skolan ska garantera att det finns uppgifter för alla elever som vill arbeta mot högre mål.

Vi avsätter därför extra medel för att införa en differentierad skolpeng, som fördelas utifrån andelen elever som har föräldrar med låg utbildning - en av de viktigaste faktorerna i hur barn

lyckas i skolan. Vi inför en läxstudio med kvalificerad läxhjälp som utförs av utbildade lärare under skoltid på grundskolan och gymnasieskolan. Den ska erbjudas de elever som missat prov/uppgifter eller riskerar att inte nå kunskapskraven (obligatoriskt), och för de elever som vill nå högre resultat. Vi utökar stödresurserna för de elever som behöver extra stöd för att klara målen oavsett diagnos (gymnasie- och grundskola). Vi avsätter även medel för pedagogisk omsorg. Vi satsar extra pengar för ett tilläggsbelopp för svenska som andraspråk, att fördelas genom ansökningsförfarande.

Framtidens skola!

Vi behöver utveckla våra kommunikativa, innovativa och digitala kompetenser för att verka i vårt århundrade. Vi inför en kompetenssatsning på IT i skolan för alla Värmdöelever och personal. Vi investerar också i skolfastigheternas IT-infrastruktur.

Skolledarna måste arbeta med målmedveten kvalitetsutveckling. Därför tillför vi extra pengar för kompetenshöjning.

Arbetsmarknaden ställer i dag krav att vi någon gång i livet skolar om oss. Centrum för arbete och studier (CAS) ges i uppdrag att utveckla och samordna kompetensutveckling och arbetsmarknadsinriktade satsningar för vuxna i kommunen.

Vi vill satsa på en upprustning av de inre och yttre rummen så att de stimulerar lek, lärande och utveckling på förskolor och skolor.

Årtionden av uteblivet underhåll av högstadieskolan Kvarnbergsskolan har lett till att byggnaden är mycket sliten. Den står inför omfattande renoveringar. De 75 miljoner kronor som har beslutats för ändamålet, kommer bara att räcka till ett minimum av akuta insatser, inte att skapa ny funktionalitet eller ombyggnad som krävs för att bli en modern skola. Vi vill därför undersöka möjligheterna att bygga en ny skola som är anpassad efter verksamhetens behov.

Unga i dag kommer i allt högre utsträckning än förut leva och verka i en globaliserad värld. Internationell erfarenhet är ovärderlig för att kunna navigera i detta landskap och också central för att öka tolerans och förståelse för andra människor. Vi tillför extra pengar för en internationaliseringsfond.

Förslag:

26. Budgeten för Finansieringsnämnden för utbildning fastställs till netto 1 091 mkr, en höjning med 35,55 mkr
27. Medel anvisas för en höjning av skolpeng till förskolor och grundskolor motsvarande totalt 5,5 mkr
28. Utbildningsstyrelsen får i uppdrag att fortsätta kompetenslyft i matematik (F-9), initiera ett läs- och skrivlyft (förskola - år 3) samt metodutveckling för att alla elever ska nå sina mål. För ändamålet avsätts en engångssatsning på totalt 3 mkr.

29. Utbildningsstyrelsen får i uppdrag att genomföra en kommunal satsning på lärares karriärsutveckling utöver den statliga satsningen. 2014 gör vi särskilda satsningar på fem förstelärare i förskolan (*pedagogista*). För ändamålet satsar vi årligen 0,6 mkr.
30. Utbildningsstyrelsen ges i uppdrag att genomföra en satsning på lärares behörighet i förskola, grundskola samt gymnasium fram till 2015/16. För ändamålet tillförs engångsvis 5 mkr 2014 och 3 mkr 2015.
31. Utbildningsstyrelsen ges i uppdrag att inrätta Pedagog Värmdö som ska vara Värmdös samlande arena för lärares kompetens-, metod- och pedagogisk utveckling. Webbplats och möten för såväl kommunala skolor som friskolor. För ändamålet tillförs 2 mkr, (varav 1 mkr engångsvis).
32. Utbildningsstyrelsen får i uppdrag att organisera Kyrkskolan som en F-6-skola.
33. Finansieringsnämnden ges i uppdrag att genomföra en satsning på IT i skolan för alla Värmdöelever utifrån skolans lokala förutsättningar samt satsning på kompetensutveckling av personal. För ändamålet tillförs engångsvis 5 mkr (varav 2 mkr kan nyttjas år 2014 och 3 mkr kan nyttjas år 2015).
34. Finansieringsnämnden får i uppdrag att upprätta en internationaliseringsfond för skolorna i Värmdö. För ändamålet tillförs 0,2 mkr engångsvis.
35. Utbildningsstyrelsen får i uppdrag att satsa på en förstärkt kompetensutveckling av ledarskapet inom skolan för att säkerställa ett motiverande och framtidsinriktat ledarskap som arbetar med ett målmedvetet kvalitetsutvecklingsarbete. För ändamålet avsätts 1,8 mkr engångsvis.
36. Medel anvisas för ett införande av en differentierad skolpeng motsvarande 8 mkr under läsåret 2013/14.
37. Nämnden ges i uppdrag att senast 30 april 2014 redovisa vilken nivå på skolpeng som kräva för en lärartäthet som minst ligger i nivå med genomsnittet i Stockholms län.
38. Nämnden ges i uppdrag att genomföra ett kvalitetssäkringsarbete när det gäller alla elevers rätt till stöd (0,4 mkr engångsvis)
39. Nämnden ges i uppdrag att utöka stödresurserna för de elever som behöver extra stöd för att klara målen oavsett diagnos (gäller såväl gymnasie- som grundskola). För ändamålet tillförs 2,65 mkr.
40. Medel avsätts för tvåårigt pilotprojekt för kvalificerad läxhjälp med utbildade lärare på grundskolan och gymnasieskolan för de elever som missat prov/uppgifter eller riskerar att inte nå kunskapskraven (obligatoriskt), samt för de elever som vill nå högre resultat. Sammantaget anslås 6,1 mkr engångsvis (varav 3,05 mkr kan nyttjas år 2014 och 3,05 mkr kan nyttjas år 2015).
41. Medel avsätts för att höja skolpengen för pedagogisk omsorg med 0,7 mkr årligen.
42. Medel avsätts med 1,7 mkr för att införa ett tilläggsbelopp för svenska som andraspråk. Tilläggsbeloppet fördelas genom ansökningsförfarande. För ändamålet tillförs 1 mkr extra, 0,7 mkr miljoner får verksamheten avdela av den redan höjda skolpengen i grundskolan.
43. Utbildningsstyrelsen får i uppdrag att genom Centrum för arbete och studier (CAS) utveckla och samordna kompetensutveckling och arbetsmarknadsinriktade satsningar för vuxna i kommunen (t.ex. lärlingsutbildning (APL), Kom Vux, Värmdö Matchning,

yrkeshögskoleutbildningar mm. För ändamålet reserveras 1,9 mkr (varav 0,2 mkr engångsvis).

44. Utbildningsstyrelsen ges i uppdrag att svara för ansökan om fler yrkeshögskolelinjer till Värmdö. För ändamålet avsätts 0,3 mkr engångsvis.

Kultur- och fritidsnämnden

Alla har rätt till ett rikt kultur- och fritidsliv

Vi socialdemokrater vill att Värmdö ska utvecklas till ett mer solidariskt samhälle att bo i, där vi gemensamt värnar om allas rätt att kunna ta del av de aktiviteter som erbjuds på kultur- och fritidsområdet. Redan föregående år visade flera samstämmiga rapporter på ett Sverige där löneklyftorna ökar och barn till familjer med sämre ekonomiska förutsättningar redan tidigt ställs utanför gemenskap som delas av deras jämnåriga kamrater. I skolan och på fritiden.

Sänkta avgifter för barn och unga

Vi vill att vårt Värmdö ska gå i bräschen för att motarbeta effekterna av sådant utanförskap som kommer sig av avgifter och annat, där kommunen på ett påtagligt sätt är inblandad – genom föreningsbidrag eller på annat sätt. Vi vill också att kommunen ser över taxorna för föreningarnas hyra av lokaler, så att dessa ligger på en rimlig nivå oavsett föreningsinriktning. Idag ser vi en obalans mellan exempelvis sport- och kulturutövning, där de sistnämnda är tvungna att betala en högre hyror. Det kan inte anses vare sig rättvis eller rimligt.

Gustavsbergsteatern - viktig mötesplats

Gustavsbergsteatern måste även i framtiden kunna användas av föreningarna och prioriteras med upprustning och rimlig hyresnivå. Underhållet är till delar kraftigt eftersatt och hyreskostnaderna kan inte anses stå i paritet med detta. Idag flyr kulturföreningarna teatern, istället för att se den som en naturlig och självklar tillgång. Det går inte att nog poängtera samhällsnyttan av kulturverksamhet på föreningsnivå, där människor möts och utvecklas på både ett personligt och på ett samhällligt plan, genom personliga utmaningar, demokratiska processer och annat.

Allaktivitetshus

Det är en spännande utveckling vi går till mötes det ”upplevelsecenter” som diskuteras i Fabriksstaden. Vi ser positivt på utvecklingsmöjligheterna av att samla kulturell verksamhet i hushållsporslinsfabriken. Samtidigt vill vi varna för att kasta ut redan befintlig verksamhet genom att för ensidigt bygga in oss i dyra omkostnader som på så sätt omöjliggör för föreningar utan ekonomisk vinning att utnyttja dem. Vi bedömer att syftet med det föreslagna upplevelsecentrumet kan skapas mer kostnadseffektivt genom en inte lika omfattande budget varför vi anslår vi en lägre investeringsbudget för byggandet av ett Allaktivitetshus.

Förslag:

45. Kultur- och fritidsnämndens budget fastställs till netto 104,15 mkr, en ökning med 3,55 mkr delvis för att kompensera nämnden för att driften när porslinsmuseet avbolagiseras. Anslagsökningen används också för att minska avgifterna som barn och unga betalar för att delta i aktiviteter som erbjuds på kultur- och fritidsområdet, samt de avgifter som föreningslivet betalar för hyra av kommunens lokaler.
46. Gustavsbergs Porslinsmuseum avbolagiseras. Driften överförs till Kultur- och fritidsnämnden. Nämnden tillförs budgetmedel motsvarande de driftkostnader som Porslinsmuseet idag har som bolag.

47. Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att sänka avgifterna inom samtliga fritidsverksamheter som erbjuds i Värmdö kommun så att inget barn fråntas möjligheten att delta pga. avgiftens storlek. Nämnden ges också i uppdrag att sänka hyrorna som föreningslivet betalar för användning av kommunens lokaler. För dessa ändamål avsätts 1 mkr.
48. Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att säkerställa att det finns en fullständig inventering av vilka fritidsmöjligheter som erbjuds personer med olika typer av funktionsnedsättning i kommunen och/eller i samarbete med närliggande kommuner.
49. Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att, med utgångspunkt från ovanstående utredning senast den 30 april 2014 återkomma med förslag på utveckling av fritidsutbudet för personer med olika former av funktionsnedsättning, i Värmdö kommun och/eller i samarbete med närliggande kommuner
50. En satsning om 0,5 mkr görs för att stärka kulturskolan. Dessutom tillförs 0,2 mkr för fortsatt utveckling av keramiksatsningen inom kulturskolan.
51. Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att införa ett system med årligt ateljé/studiostöd om 10 000 kr per år för konstnärligt yrkesverksamma. Nämnden tillförs 0,4 mkr för detta
52. Kultur- och fritidsnämnden tillförs 0,1 mkr för att arrangera sommarlovsaktiviteter

Socialnämnden

Ett samhälle alla tjänar på

Socialdemokraterna vill skapa det goda samhället där det inte finns några styvbarn som står utanför samhällets omsorger. Vi vill utjämna klyftor mellan människor vilket innebär att barn i fattiga och utsatta familjer ska få stöd och hjälp i behövlig omfattning för att kunna få uppleva en god framtid som vuxna.

Reserv mot underbudgetering

Vi vill inte fortsätta koalitionen regelmässiga underbudgetering av socialnämndens verksamhet. I dag äventyrar man socialtjänstens kvalitet för våra mest utsatta medborgare. Det innebär bristande rättssäkerhet när våra trängda socialarbetare inte hinner med dokumentationen. Vi väljer att lägga betydligt mer pengar än Kommunstyrelsens majoritet i en samlad budgetreserv för att bl.a. ha utrymme för att kompensera underbudgeteringen av nämnden.

CAS ska spela roll

Försörjningsstödet ökar till följd av allt fler i Värmdö står utanför arbetsmarknaden. Under flera år har beställningen av arbetsmarknadsinsatser hos Centrum för Arbete och studier (CAS) minskat betydligt. För att återinföra arbetslinjen för dem som söker försörjningsstöd får Socialnämnden i uppdrag att återgå till den tidigare metoden att alla som söker försörjningsstöd alltid inledningsvis får ett besök hos CAS.

Insatser mot barnfattigdom

Liksom i föregående års budget vill vi tillföra insatserna mot barnfattigdomen ytterligare 600 000 kronor.

Jobb istället för bidrag

Under Kommunstyrelsen lämnar vi förslag på ”jobb i stället för bidrag”, avseende de personer som tvingas leva på försörjningsstöd på grund av arbetslöshet.

Förslag:

53. Socialnämndens budget fastställs preliminärt till netto 279,4 mkr, en ökning med 0,6 mkr för att genomföra insatser för att motverka barnfattigdom.
54. Socialnämnden tillförs 0,7 mkr för att stärka kommunens sociala fälttjänst.
55. Socialnämnden tillförs 0,3 mkr för stöd till bl a kvinnojourer.
56. Socialnämnden ges i uppdrag att i samband med varje budgetuppföljning redovisa utvecklingen av försörjningsstöd till kommunstyrelsen.
57. Socialnämnden ges i uppdrag att återgå till tidigare ambitionsnivå att alla som söker försörjningsstöd inledningsvis alltid ska få ett besök hos Centrum för Arbete och Studier (CAS) som innebär arbetsinriktade åtgärder före passiva insatser som riskerar att leda till bidragsberoende.
58. Till insatser mot barnfattigdom anvisas 0,6 mkr. Socialnämnden ges i uppdrag att senast i mars 2014 lämna förslag till strategi mot barnfattigdom samt redovisa handlingsplan.

59. Socialnämnden ges i uppdrag att, i samverkan med Värmdö Bostäder AB, snarast och senast den 15 februari 2014 utarbeta förslag till utredningsdirektiv angående hur den akuta bristen på hyresbostäder för särskilda behov, ska kunna lösas.
60. Den kommunala "tak över huvudet-garantin" ska bibehållas som ett yttersta skydd för den enskilde parallellt med att kommunen får en fungerande tillämpning av principen "bostad först".
61. Socialnämnden ges i uppdrag att återuppta samarbete med fristående organisationer inom den sociala ekonomin.
62. Socialnämnden ges i uppdrag att till 1 mars 2014 lägga förslag på hur Värmdö kommun kan arbeta enligt en social investeringsbudget.

Äldre och personer med funktionsnedsättning

Omsorgsbehoven ökar

Behovet av vård och omsorg skjuts uppåt i åldern. Kommunens äldre befolkning blir allt större. Trycket på äldreomsorgen ökar. Därför är det klokt att successivt bygga ut äldreomsorgens olika delar och samtidigt arbeta förebyggande, bland annat genom anordnandet av fritids- och kulturaktiviteter. Vi vill också att våra äldre ska få god, näringsriktig och närproducerad mat.

Fler demenssjuka

Den sjukdom som är mest funktionshindrande för den enskilde och som påverkar och förändrar de anhörigas liv mest är demens. Men de demensdagvårdplatser som Värmdö kommun har täcker inte behovet, utan behöver bli fler och finnas i alla kommundelar.

Boendeformer

Boendet är grundläggande för trygghet och livskvalitet. I Värmdö kommun har serviceboendet omvandlas till trygghetsboende, något som alltmer kommit att ifrågasättas. Allt fler röster höjs för att avvecklingen av serviceboendet skall stoppas. Även antalet korttidsboendeplatser behöver bli fler för att erbjuda anhörigvårdare avlastning, ge utökade möjligheter till växelvård och för att kunna erbjuda ett tillfälligt boende t.ex. efter en sjukhusvistelse. Samma sak rör antalet platser på Värmdös särskilda boenden. Dessutom är de särskilda boendena i kommunen ofta blandade, dvs. personer med demenssjukdom blandas med andra äldre som har olika former av funktionshinder. Ett av kommunens demensboenden skulle därför kunna utvecklas till ett "demenscenter" och inrymma lokaler för utbildning av anhöriga och personal, dagverksamhet och ett gruppboende speciellt inrättat för yngre dementa. Dessutom behöver personalen inom äldreomsorgen ges bättre möjligheter till utbildning och kompetensutveckling.

Förslag:

63. Nämndens budget fastställs till netto 220,6 mkr, en ökning med 0,5 mkr för att kompensera bortfall av intäkter till följd av minskade avgifter samt inrätta två arvoderade förtroendevalda äldreombud.
64. Nämnden ges i uppdrag att upprätta en plan för att öka antalet förebyggande hälsoinriktade, kulturella och sociala aktiviteter för äldre bl.a. genom samverkan med lämpliga samarbetspartners inom den sociala ekonomin.
65. Nämnden ges i uppdrag att utarbeta en plan för ökat stöd till anhöriga i form av utbildningsinsatser, anhörigrupper och möjlighet till olika typer av avlastning bl.a. fler korttidsplatser.
66. Nämnden ges i uppdrag att utarbeta ett system som fastställer personalbehovet i förhållande till vårdnivån samt ger tillräckligt utrymme för meningsfulla aktiviteter.
67. Nämnden ges i uppdrag att arbeta fram kriterier för rätt till särskilt boende.
68. Socialdemokraterna motsätter sig höjningen av åldersgränsen för volymkompensation från 80 till 85 år.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden

Värdeburen tillväxt

Vi vill skapa ett modernt samhälle som i alla aspekter är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart. Vi vill att Värmdö kommun går i spetsen för omvandlingen till detta hållbara samhälle. För att klara denna omvandling anser vi att Värmdö kommun skall bli en hållbar kommun. Det kallar vi för värdeburen tillväxt. Många medborgare har direktkontakt med kommunen i de ärenden som handläggs inom bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden. Den handläggningstid och det bemötande som medborgaren får är avgörande för hur den kommunala förvaltningen uppfattas.

Ett starkt strandskydd

Enligt den strandskyddspolicy som kommunfullmäktige i enighet tagit gäller att strandskyddet ska långsiktigt trygga att medborgarna har tillgång till strandområdet genom allemansrätten. Dessutom ska strandskyddet bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Eftersom strandskyddspolicy fortfarande är relativt ny anser vi att det finns ett behov av att skaffa en tydlig och gemensam uppfattning om hur bebyggelsen har utvecklats i våra strandnära områden.

Snabbare process kring enskilda avlopp

Värmdö kommun har en lång tradition av att vara en kommun med många fritidshus. För att klara våra mål när det gäller att hushålla med grundvattnet, kretsloppsanpassa avloppslösningarna och bidra till en levande kust och skärgård (enligt gemensamt fastlagda lokala miljömål) krävs att vi snabbar upp processen att kontrollera våra enskilda avlopp.

Stärkt efterkontroll

Alla beslut som fattas av bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden som är baserade på plan- och bygglagen och miljöbalken skapar en "kartbild" över vår kommun. Enligt vår bedömning är ett ärende inte avslutat förrän en efterkontroll har skett av beslutet. Idag saknas ett sådant efterkontrollprogram.

Förslag:

69. Nämndens budget fastställs till netto 7,9 mkr.
70. Kommunfullmäktige fastställer som mål att inventeringen av alla enskilda avlopp ska vara klar före utgången av år 2020. Bygg- miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att redovisa en handlingsplan för hur detta ska uppnås.
71. Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att lämna förslag till insatser för att stärka strandskyddet samt öka allmänhetens tillgång till stränder. Nämnden ska därvid överväga former för en strandskyddsinventering, i samarbete med det lokala föreningslivet, i syfte att motverka avskärmning/privatisering samt skaffa möjligheter att åtgärda genomförd olaglig avskärmning/privatisering.
72. Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att utveckla ett rättssäkert system för efterkontroll av bygglov, samt återkomma senast i mars 2014 med förslag till taxa.

73. Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att lämna förslag till kommunalt initiativ för att stärka kommunernas möjligheter att stävja brott mot Plan- och bygglagen samt Miljöbalken där nuvarande regelverk med vitesförelägganden och böter inte är tillräckligt, bl.a. därför att tillräckligt kapitalstarka personer (motsv.) kan "köpa" sig förbi lagstiftningen.

Samhällsplaneringsnämnden

Aktiv samhällsplanering lägger grunden för ett hållbart Värmdö

Värmdö måste, liksom hela världen, ställas om till långsiktigt hållbar utveckling. Det innebär att kommunen måste bli både ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar. Slutsatserna i framtids- och klimatberedning får inte stanna vid vackra ord, utan måste omsättas i konkreta beslut och åtgärder. Barnperspektivet ska genomsyra all Värmdös samhällsplanering.

Aktiv samhällsplanering

Värmdö växte under några årtionden snabbare än någon annan kommun i hela Sverige. Den befolkningstillväxten har nu stannat av till följd av att det i princip inte har byggts några bostäder på de senaste åren. Tyvärr byggdes många fastigheter, och ibland hela områden, utan att varken vägar eller annan infrastruktur såsom vatten och avlopp eller offentlig service har tagits med i beräkningen. Kommunens samhällsplanering måste bli betydligt bättre. Arbetet med detaljplaner måste ges tillräckliga resurser och prioriteras så att allmännyttiga behov får en mer styrande roll. Därutöver har utvecklingen i Gustavsberg, Hemmesta och Brunn i princip stannat av helt. Dessa centrum skulle kunna blomstra och ge medborgarna den viktiga mötesplats som behövs.

Barnperspektivet i all samhällsplanering

Vår kommun är en av de barntätaste i landet. Socialdemokraterna ser det som en enorm tillgång och vi vill investera i barnen och deras uppväxt. Utemiljön är viktig för den motoriska och sociala utvecklingen. Små insatser i gårdsmiljöerna kan göra stor skillnad för barnens fantasi och lek, och därmed deras utveckling. Därför vill vi se ett tydligare barnperspektiv i all samhällsplanering. Det behövs platser i det offentliga rummet där barn och unga kan vistas och möta andra i en stimulerande miljö. En satsning på skolornas och bostadsområdenas utemiljö är nödvändig. Den beslutade, finansierade och utlovade lekparken i Gustavsbergs centrum och ytterligare lekparkar – gärna med olika teman – måste byggas genast.

Fungerande kollektivtrafik och annan infrastruktur

I fortsättningen måste bebyggelseutvecklingen, och därmed inflyttningen till kommunen, ligga på en nivå som miljön klarar och som den kommunala servicen, i form av bland annat förskolor och skolor, hinner med. Nya byggprojekt förutsätter att trafikproblem kan lösas i förväg, och bör i första hand läggas med närhet till fungerande kollektivtrafik. Kommunens trafikplanering måste stärkas och förmågan att lösa vägproblem förbättras, ofta i samverkan med andra aktörer. Trafiksituationen på flera håll i kommunen, särskilt utanför förskolor och skolor, måste bli bättre. Busstrafiken inom kommunen måste förbättras, exempelvis behöver busstrafiken till och från Munkmora återställas till tidigare nivå.

Förslag:

74. Nämndens budget fastställs till netto 51,4 mkr, oförändrad nivå.
75. Samhällsplaneringsnämnden ges i uppdrag att höja tempot avseende produktion av detaljplaner inom prioriterade områden, för att förstärka arbetet med trafikfrågor och för att förstärka arbetet med att genomföra projektet Ekobacken.

76. Samhällsplaneringsnämnden ges i uppdrag att, i samråd med Kultur- och fritidsnämnden, tidigarelägga minst en kommunal lekplats utöver den redan beslutade i Gustavsbergs centrum.
77. Investeringsmedel om 1 mkr tillförs för cykelparkeringar vid busshållplatser.
78. Investeringsmedel om 10 mkr tillförs för byggande av temalekplatser.
79. Samhällsplaneringsnämnden ges i uppdrag att lämna förslag till mål och strategi för ökat kollektivtrafikåkande, inklusive anläggande av tillräckligt många infartsparkeringar för att nå målen.
80. Samhällsplaneringsnämnden ges i uppdrag att snarast tillse att busstrafiken till och från Munkmora kan återställas till tidigare nivå (före kommunens försämring 2007/08).
81. Samhällsplaneringsnämnden ges i uppdrag att genast införa ett arbetssätt där barnperspektivet genomsyrar kontorets arbete med samhällsplaneringen.
82. Samhällsplaneringsnämnden ges i uppdrag att sätta högsta fart med utvecklingen av våra centrumområden genom att detaljplanearbetet prioriteras samt att det sker ett aktivt jobb tillsammans med markägare, närboende, näringsidkare och andra intressenter.